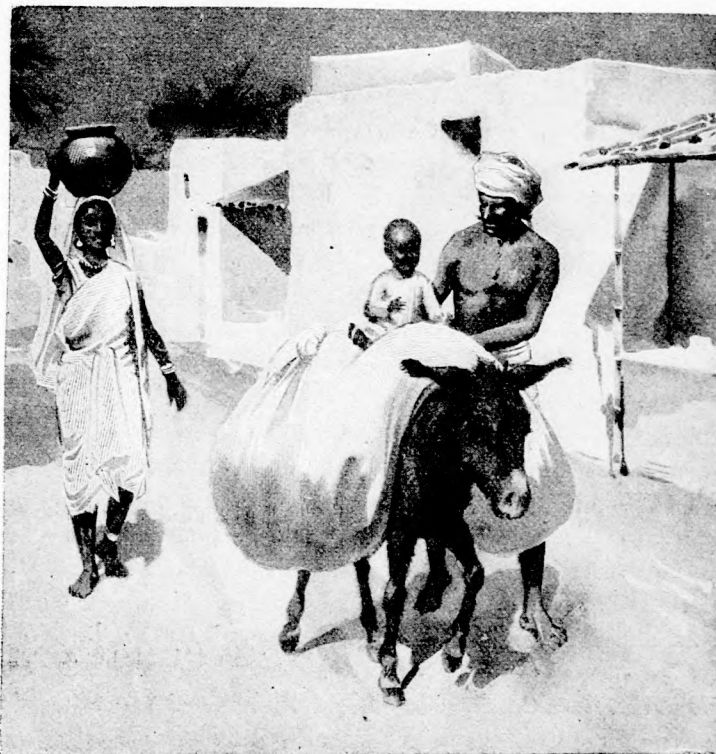


olgal. Bár
 zt a ropo-
 — Sier
 g, hogy a
 légítón ol-
 ly. Olyan
 leveledet.
Dr. R...
 ni.) Hogy
 , H. Erzsé-
 k a »Kis
 ra szorul.
 zzzal köz-
 z örömmel
 ap«-jának
 . Bármely
 ői műhely-
 m el? Még
 ra írnl. —
 boritékát.
 is német.
 udtommal
Barna.
 azok szá-
 lős József
 ráti czéla
 — Rákosi
 é oda köll
 massa, mily
 e küldjed
 rásban köll
 snék, hogy
 o«-ot! Tán
 ? Éppen
 dal s ara-
 r meg? —
 skendezést
 k, melytől
 virul. —
 de a sze-
 jd egyszer
 Te a »Kis
 óit és ver-
 a »Forgó
 társad ki-
 sem érde-
 knek szól,
 mindnyája-
 a sorokat
 . Soraitok
 evetek, föl-
 megjelent
 n.

es szín-nyo-
 tötési tábla
 folyamából
 Athenaeum
 ziek-tere 3.

ten.

KIS LAP



... FÖLÜLTETTE A CSACSIRA. (Lásd a 295. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

AZ ÓDON VÁR TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

A VÁLTOZATOS utazással, szép új tájakban való gyönyörködéssel és pompás hegyi levegőn töltött nap után a testvérek oly mélyen s édesen aludtak, hogy bizony egyikök sem váltotta be a lefekvéskor tett fogadalmat:

— Holnap nagyon korán kelünk föl, hogy a nap fölkelését lássuk. Mondják, hogy az nagyon szép itt a hegyek közt.

A jó öreg nap azonban nagyon pontos; nem ér rá, hogy akárkit is beárjon. Így tehát fölkelte szépen a maga rendes idejében és már jó magasan ragyogott az égen, mikor a gyermekek kibujtak az ágyból. Akkor is Kálmán volt az első és nevetve fogadta a reggelihez egymás után előkerülő leányokat:

— Gyönyörű volt a napfölkelte, ugy-e?

— Biz' azt dicsőségesen elaludtuk, csak úgy mint te, felelte Aranka.

— Én nem is igen készültem hozzá. No, ti bizonyosan a sok bagoly huhogásától nem tudtatok éjjel nyugodni, azért aludtatok el.

— Ó dehogy! felelt Aranka. Szerencsére nem igaz, amit a vén szakácsné beszélt; alkalmasint csak álmodta. Nem hallottam én semmit.

— Majd hallhatjuk még, biztatta Flora. Tudod, nagyon fáradtak voltunk az utazástól, hát mélyen aludtunk; de majd ezután, remélem, meghalljuk.

— Én pedig remélem, hogy ezután sem, tiltakozott Aranka. Ugyan mi gyönyörűség telnék benne?

— Ó, az nagyon érdekes, nagyon regényes!... Az ember hallja a rémes huho-

gást és elgondolja, hogy itt van közel az ódon vár, ahol talán holmi mesebeli boszorkányok tánczolnak, vagy elátkozott vár-kisasszonyok hosszú fehér köntösben sétálnak a hold-fényben s a vén bagoly mint jó ismerős köszönget nekik... Huh! Olyankor majd a fülünkre húzzuk a takarót és szepegünk, de mégis kikukucskálunk, hogy hát ha megláthatnánk valami csoda borzasztóságot...

— Ugyan hagyd el már, Flora! kiáltott Aranka. Mamácska, kérlek, tiltsd meg Florának, ne borzongasson mindig ilyen rémes históriákkal!

A mama jót nevetett.

— Oktondiak vagytok mind a ketten. Fölösleges az olyan mesebeszédtől megborzongani, Arankám; de az is igaz Florácskám, hogy kár azzal az ócska várral annyit foglalkoznod. Remélem, nem hiszel magad sem az afféle mesékben.

— No jó, hát azt nem hiszem, makacskodott Flora. De valami titok lappang ott, azt bizonyosra veszem, mióta tegnap azzal az öreggel beszéltem.

— Az is fölösleges képzelődés, jegyzé meg a mama. Az öreg ör egyszerűen a gazdája parancsát teljesíti, Turvály ur pedig talán jól is teszi, ha nem enged idegeneknek szabad járás-kelest a várban, ahol ő a családi ereklyéit tartja.

Flora nem igen tudott erre felelni, de úgy titokban mégis megmaradt a maga hitében. És a nap folyamán még újabb táplálékot nyertek az ő kalandos gondolatai.

Reggelizés után a mama kijelentette, hogy nagyobb sétára indulnak, mert ő is megakar ismerkedni új lakó-helyök környékével. Magukkal vitték a kis Bözsikét is,

ami persze azzal járt, hogy nagyon lassan haladtak, mert a kicsike az ő apró lábával nem igen szaporán jutott előre. És mennyi kérdezni valót talált! Igazi fővárosi gyermek volt, most járt először ilyen hegy-vidéken, ujság volt előtte minden és ugyancsak bámult s nézegetett.

A ház környékét a nagyobb testvérek már látták, a mama pedig nem talált sok nézni valót az elhanyagolt kerten.

— Sétáljunk ki inkább a mezőre! mondá.

— Az nagyon jól lesz, szólt Flora. Onnan talán jobban rálátunk a várra is . . . úgy mint a kocsiról, mikor tegnap jöttünk.

Mert innen közlől csak nagyon keveset láthattak az ódon váról. Erről az oldalról magas fák álltak a domb oldalán s fönn is a bástyák tövében, majd nem teljesen eltakarták a falakat.

Tágas, szép völgybe értek s a vadvirággal himes mezőn csakhamar megfedkeztek minden egyébről, szedtek bokrétának való virágot, kergették a pillangókat és majd bele nyargaltak a jókora patakba, mely a völgy közepén végig folyt.

— Ebben pompás lesz fürödni, majd ha nagyon meleg napok járnak, szólt Aranka.

Letelepedett a partra és bokrétába kötögette a gyűjtött virágot, mialatt Imrike a zsákmányul ejtett pillangók fölött tartott szemlét. A többiek odább sétáltak a hidig, mely a patakon átvezetett. Itt beteljesedett Flora vágya: innen nagyon jól rá lehetett látni a várra. Nézegették is jó ideig, de végre beteltek vele s Kálmán egyéb érdekes fürkészeni valót talált. A hid karfájára támaszkodva, merően nézett le a vízbe.

Valjon van-é benne hal? Hát ha talán pisztráng is van benne? Nagyszerű

horgászást rendeznének. A mama és Flora Arankát és Imrikét hívogatták, hogy odább sétáljanak s egy kis ideig nem igen ügyeltek Bözsikére. A kicsike pedig merően báméskodott, aztán egyszerre csak fölkiáltott:

— Pá, bácsi, pá, pá!

Eleinte nem is igen hallották, vagy ha hallották is, nem vetettek ügyet reá. Az olyan csöpp jószág sok furcsaságot össze csacsog, aminek semmi értelme. Bözsike azonban ismételte a köszöntést, sőt még a kezecskéivel is integetett.

— Kinek köszöngetsz, te kis bohóm? kérdé a mama.

— A bácsinak . . . a bácsi is köszönt . . . felelt Bözsike.

A mama és Flora körül néztek.

— Hiszen nincs itt semmiféle bácsi, szólt Flora nevetve.

— De igen. Ott a bácsi, ott fönn! (Lásd a képet a 292. lapon.)

S a kis leányka a vár felé mutatott.

Flora mohón nézett oda. De csalódottan kiáltott föl:

— Ugyan mit fecsegsz, te kis buksi? Nem látni ott senkit.

— Láttam . . . bácsit láttam, ott fönn az ablaknál! . . .

Csakugyan látott-e valakit, vagy csak gyermekes csacsogás az egész? Most, az bizonyos, senkit sem lehetett a vár ablakaiban látni; de Flora kapva-kapott a gondolatban, hogy a kicsike mégis láthatott valakit.

— Bizonyosan elment már az ablaktól, mondá. Ó, én tudtam is, hogy van ott valami vagy valaki. Hallottad, Kálmán? Bözsike látott valakit ott fönn a vár egyik ablakában!

— Abban sincsen semmi különös, szólt a mama. Ott jár az öreg őr, akivel tegnap beszéltek.

Florának nagyon leesett az álla. Persze, ez a legegyszerűbb magyarázat és akkor vége a rejtélynek. De amit az ember nagyon

nem szeret, azt nem is hiszi el mindjárt és így Flora sem fogadta el a mama magyarázatát; szólani nem igen mert, nehogy komoly pirongatást kapjon a mamától makacs titok-szaglászásért. Csak Kálmánnak sugta halkan:



— OTT A BÁCSI, OTT FÖNN! (Lásd a 291. lapon)

— Te is azt hiszed, hogy az öreg őr volt?

— Persze! Az nagyon természetes.

— Már pedig csöppet sem természetes.

— No no! Ugyan miért nem?

— Hát először is gondold csak arra, mily kurtán, kelletlenül beszélt az öreg tegnap velünk. Aztán nézd, mily messze vagyunk itt a vártól. Hát elhiszed, hogy az a mogorva vén ember onnan messziről

mindjárt
a mama
rt, nehogy
mától ma-
Kálmánnak

köszöngessen nekünk, mikor még közlelől
is alig állt szóba?

Kálmán meglepetten nézett hugocská-
jára. Ennek a szavai szeget ütöttek a fejébe.

— Van egy kis igazad . . . sőt magam

is azt hiszem, hogy nem lehetett az öreg
őr, aki köszönt. Már persze, ha csakugyan
köszönt onnan valaki. Csak hogy Bözsike
sok badarságot csacsog ám.

— Majd kideritem én, suttogá Flora.



NÉZEGETTEK A KULCS-LYUKBA. (Lásd a 294. lapon.)

Ettől fogva ő is, Kálmán is az egész
séta alatt folyvást szemmel tartották a vár
ablakait, de hasztalan; nem láttak senkit,
semmit.

— Nem baj! Majd máskor talán szeren-
csésebbek leszünk. Már az is jó, hogy az

a szemes kis Bözsike látott valamit, mondá
Flora.

Haza-térésök után ő meg Kálmán mind-
járt elő is vették a kicsikét, hogy kivallas-
sák. Csak hogy Bözsikével, mint afféle csöpp
jósággal, nagyon bajosan lehetett boldo-

sak arra,
az öreg
y messze
zed, hogy
messziről

gulni; össze kevert pillangót, bácsit, virágot . . . mindent, amit séta-közben látott. Flora már boszankodni kezdett, de Kálmán okosabb és türelmesebb volt.

— Várj csak, majd én próbálok valamit.

Kiment és rövid idő múlva vissza tért. Ölébe vette a kis leányt és nagyon komoly képpel mondá:

— Bözsike, mit hallottam? Te nem köszöntél mindjárt annak a bácsinak, mikor ott künn jártunk.

— De igen, mindjárt köszöntem, védekezett a kicsike élénken.

— No, akkor hát nem köszöntél szépen.

— Ó, szépen köszöntem . . . így!

És mutatta, hogy kezével ajkaihoz érve, csókot hányt.

— Ugy? No, az megjárja. Hát az a bácsi hogy köszönt?

— Így ni!

És Bözsike, kihuzva Kálmának a zsebéből a kendőt, lengette.

Kálmán és Flora össze néztek. Az a valaki kendő-lobogtatással köszönt. Már ilyesmit Bözsike nem találhat ki; ezt igazán látnia kellett. Annyi tehát bizonyos, hogy nem az öreg űr, hanem más valaki van ott a várban és ez a valaki köszöngtetett, intetett.

— Utoljára is igaza lesz ennek a titokleső Floriczának, hogy lappang valami abban az ócska várban, gondolá Kálmán.

Most már őt is érdekelni kezdte a dolog; egyelőre azóban nem foglalkozhattak tovább a titokkal, mert a mama azt kívánta, hogy rendezkedjenek el szobáikban, rakosgassák szépen helyre a könyveiket, játékszereiket, sokféle apró holmijokat.

A négy nagyobb testvér földszint kapott jókora nappali szobát. E mellett még

egy másik kisebb szoba volt, jóformán üres. Nem is igen akarták használni, mert vas rostélyu keskeny ablakaival meglehetősen barátságatlanak lázott.

— Jó lesz lomtárnak, szólta Aranka. Ide rakjuk be az olyan holmit, amire csak ritkán van szükségünk.

— Arra nagyon jó lesz. Ezt a fali szekrényt egészen magunk foglaljuk le.

Aranka csak ekkor lett figyelmessé rá, hogy a szoba hátsó falán erős ajtó van, amelyet régi házakban a falban nyíló szekrényeknél láthatni.

— Csak hogy be van ám csukva! kiáltá csalódottan.

— Talán kapott a mama kulcsot hozzá, mondá Flora.

Szaladtak a mamához, de ez azt felelte, hogy ahhoz az ajtóhoz nincs kulcs. Aranka ebbe bele is nyugodott, de Flora most már minden áron tudni szerette volna, miféle ajtó az?

— Hát ha nem is fali szekrény, hanem igazi ajtó kifelé a szabadba? mondá.

— Az bizony meglehet, szólta Aranka. És akkor értem is, hogy elcsukták, mert ez a fal a ház hátsó fala és így az ajtó, tudod, a vár-dombra nyílik, amely azzal a magas fallal van elkerítve.

Több sem köllött Florának.

— Jaj, ha úgy volna! És ha kulcsa akadna! Talán a kulcs-lyukon is láthatunk valamit.

Nézegettek a kulcs-lyukba (Lásd a képet a 293. lapon) de éppenséggel semmit sem láttak.

— Sötétség van az ajtón tul, szólta Aranka. Hát mégis vagy fali-szekrény, vagy ket-tős ajtó.

— Nem, fali-szekrény nem lehet, mondá Flora, mikor ismét ő tartotta oda a szemét. És az sem lehet, hogy kettős ajtó legyen. Hideg levegő áramlik a kulcs-lyukon át, érzem a szememen.

Aranka újra oda hajolt.

— Csakugyan! Még a kezem is megérzi, ha a lyuk elé tartom. De hát, furcsa . . . akkor mégis látnunk köllene valami kis világosságot!

— Már ez nagyon sajtáságos! tünődött Flora. Mi lehet itt? Hova nyilhat ez az ajtó?

— No, soh'se törjük rajta a fejünket! szólt a kevésbé kíváncsi Aranka. Az ilyen régi épületekben sok a zig-zug, nem érdemes törődni vele.

Ám, de Flora nem érte be ennyivel. Ez a rejtélyes ajtó nagyon motoszkált a fejében.

— Megmondom Kálmánnak . . . talán ketten kikutatunk valamit.

(Folytatása következik.)

A DHOBI ÉS A KOBRA.

— Indiai történetke. —

(Képpel a czimlapon.)

MOGY a *kobra* micsoda, azt alkalmasint már sokan tudjátok: a legveszedelmesebb mérges kigyók egyike, mely Kelet-Indiában sűrűn található. De a *dhobi* hírét alig ha hallottátok. Ez nem más, mint szorgalmas munkás ember, aki mosással keresi a kenyerét. Mert Indiában nincsenek mosónők, hanem férfiak végzik ezt a munkát is. A *dhobi* rendszeren szamarat tart s ennek hátára rakja a házakban össze szedett ruhát, melyet a folyóhoz visz mosásra.

Egy ilyen *dhobi*, amint egy napon egyik ház előtt üldögélt és várta, hogy a ház asszonya kihozza a ruha-neműt, hirtelen föluggrott és így szólt a ház öreg gazdájához:

— Abból a lyukból, ott ni, kobra suhant ki. Bizonyosan ott a fészke s talán kis fiai is vannak benne. Adj ásót, elpusztítom őket!

— De ha az öreg kobra visszatér? . . .

A *dhobi* azonban vakmerő ember volt, nem rettent vissza. Gyorsan kiásta a kigyófészket és csakugyan vagy tiz apró kigyót talált benne. Ezeket könnyű szerrel mind agyon taposta. Eppen elkészült velök, mikor az öreg kobra csakugyan vissza tért s látván fészke pusztulását, dühös sziszegéssel fordult a *dhobi* ellen. Ámde ez ekkor sem ijedt meg s a vén kigyó felé rohant; ez azonban hirtelen megfordult és eltűnt.

A ház gazdája megjutalmazta a *dhobit*, de így szólt:

— Nagy jót tettél velünk, hogy elpusztítottad a mérges kigyó-fajzatot; de most, kedves barátom, aggódom miattad.

— Ugyan miért?

— Mert az öreg kobra meglátott téged, mikor a fiait elpusztítottad. Boszut áll rajtad. Rád fog ismerni.

A *dhobi* nagyot nevetett.

— Hiszen nem is ezen a tájon lakom, négy-öt hétben kerülök egyszer ide. Tudja is az az ostoba féreg, hogy én voltam az.

Néhány nap mulva azonban már nem nevetett. Kétszer-háromszor is megesett, hogy kobra akadt az utjába; szerencsére mindig idején vette észre s így baja nem történt. De már szinte rá is ösmert.

— Utoljára is nem tréfa, dörmögte boszusan.

Egy napon egész családjával ment ki a folyóhoz. Kicsike fiát, kit nagyon szeretett, fölültette a ruhával megterhelt esacsira (Lásd a képet a czimlapon.) a felesége pedig utánok ballagott, fején tartva a fazekat az ebédvel. A folyóhoz érve, egy fa alatt kényelmesen elhelyezték a fucskát, ők maguk a sekély parti vízben állva végezték a dolgukat.

Kevés idő multán az anya ijedten kiáltott fel:

— Hová lett a gyerek? Nincs ott!

— Talán csak a fa mögé került, biztatta a *dhobi*.

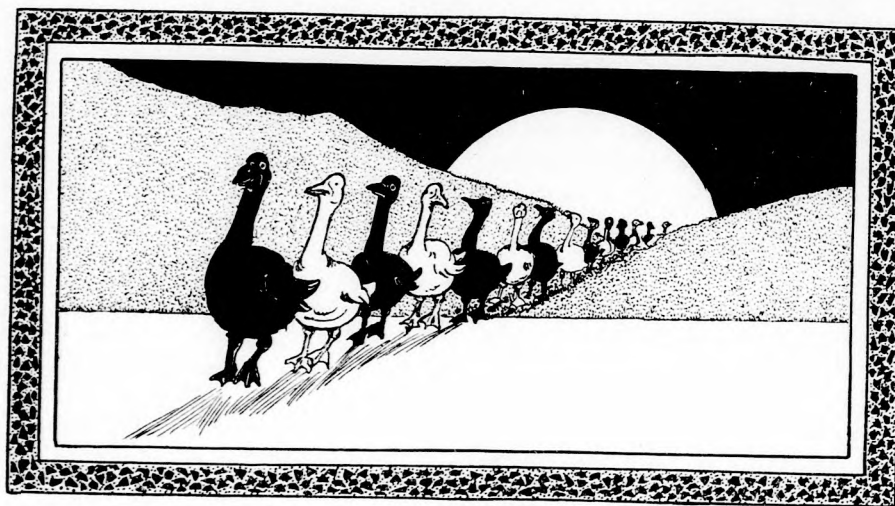
De amint oda siettek, nem látták a fiúcskát. Ellenben nagy ijedelemmel látott a dhobi egy sajátságos nyomot a homokban: kigyó-csuszás nyomát. És e nyom mellett mindenütt apró lábnyomok voltak, a fiúcska lába nyomai. Mi történhetett itt?

Izgatottan siettek a nyom után és nem sokára megpillantották a fiúcskát, aki nevetve és tapsolva követett egy nagy kobrakigyót. A kigyó folyton hátra fordított fejjel, lassan csuszott előre. Akár mely pillanatban rá ronthatott volna a fiúcskára, hogy halálra marja, de ezt nem tette; ám mikor a dhobit meglátta, dühös sziszegéssel ron-

tott feléje. A dhobi el volt készülve a támadásra: egy nagy, vizes, nehéz ruhát dobott hirtelen a kigyóra és mielőtt ez kibujhatott volna a ruha alól, a dhobi agyon taposta.

Miért nem bántotta a kobra a gyöngye gyermeket, míg a bátor, ügyes férfiúnak neki rohant? Ki tudhatná! A dhobi erősen hitte, hogy mivel a vízben nem fért a kobra hozzá, tehát a gyermeket csalta maga után, tudva, hogy ennek majd utána siet az apja s ő, a kobra, majd alkalmas helyen támadhatja meg. Ez nem igen hihető ugyan, de ki tudja?

LIBA-SORBAN.



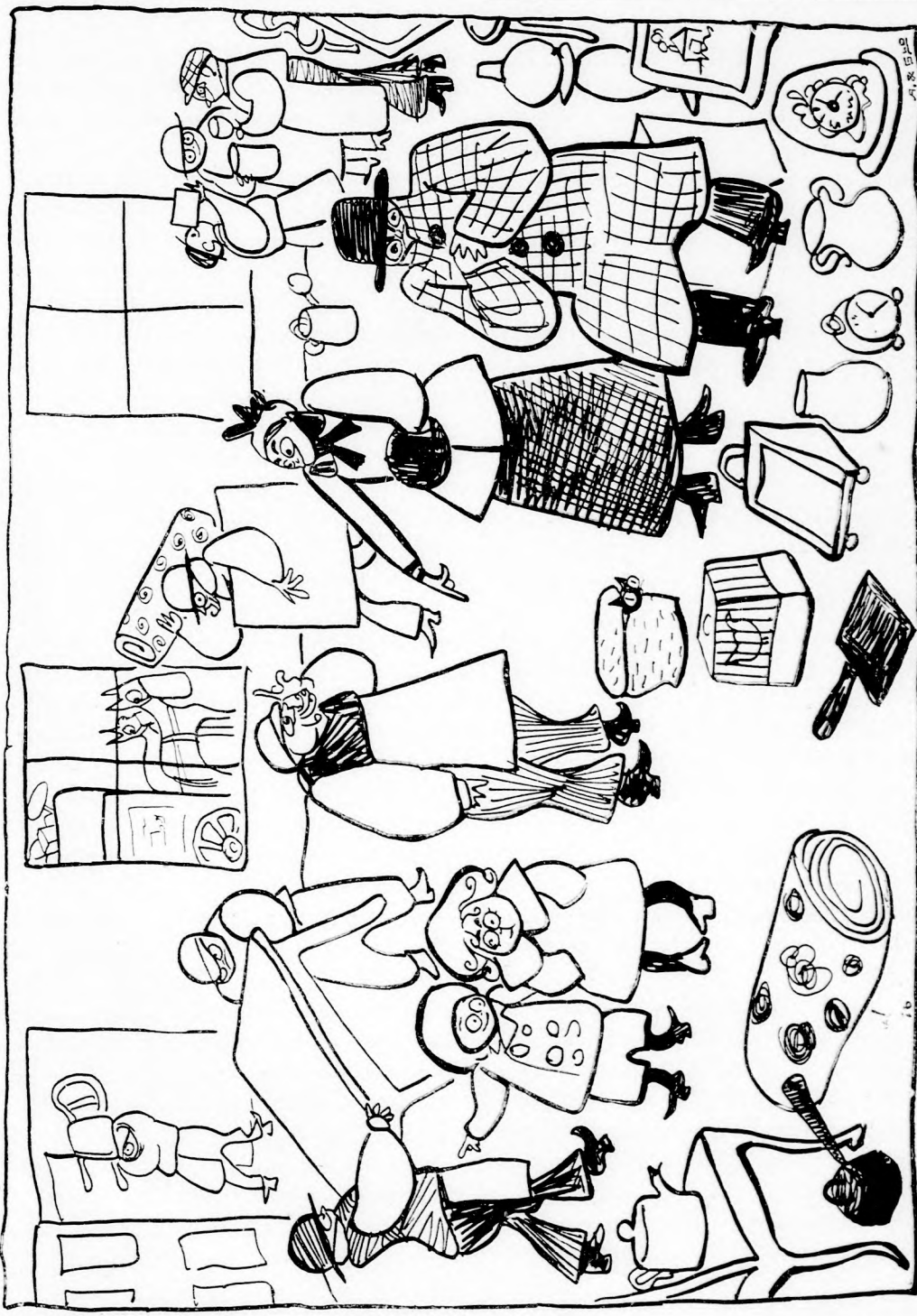
*Gúgom — gúgom — gúgom,
Vörös a nadrágom,
Az utat le a nagy tóig
Liba-sorba járom.*

*Elöl a gunár lép,
Azután a liba —
Igy a gazdánk megoldvashat,
Nincs-é bennünk hiba?*

*Fekete az egyik,
Fehérke a másik,
A mi ékes tollas bundánk
Messzire ellátszik.*

észülve a
néz ruhát
mielőtt ez
a dhobi

a gyöngé
férfiúnak
dobi erősen
m férte a
ket csalta
ajd utána
alkalmas
gen hihető



VAD LACZI RAJZÁBÓL. III. Hurozkodás. (Lásd a 303. lapon.)

A MEGSZEGETT FOGADALOM.

— Beszély a régi lovag-korból. —

(Keppel a 301. és 302. lapokon.)

RÉGES régen, több száz esztendővel ezelőtt, még a dicső nagy Lajos király idejében: hatalmas vár-kastély emelkedett a Mátra-hegység egyik sziklás csucsán. Büszke nemes ur lakott fönn a vár-kastélyban, de jobbágyai csak ritkán látták a környéken, alig-alig ment ki a várából. Mert vitézi csatákban sok súlyos sebet kapott s béna lábbal, csonka karral éppen csak hogy vár-kastélya termeiben és udvarán mozoghatott.

— Ha ezt mérte rám a sorsom, viselnem köll megadással, mondá nem egyszer. Kivettem részemet a vitézi harczokból és még most sem élek hiába. Nevelek a fiaimból két jeles vitézt.

A két fiu, Gyula és Levente, alig volt tiz-tizenkét éves, midőn már keményen rászoritotta őket atyjok a tanulásra, amit különben szivesen is tettek, ugyancsak versenyezve egymással. Gyula, az öregebbik, csöndes zárkózott fiu volt; az egy évvel fiatalabb Levente élénk, heves, erőre nézve pedig egészen egyenlő a bátyjával. Így aztán egyformán haladtak is a tanulásban.

Nem olyan tanulás volt ez, mint a mai diákoké. Könyvnek a két fiu nem igen látta színét sem, és alig ha tudtak olvasni, írni; akkoriban ezt a hatalmas urak fölöslegesnek vélték: író-deákot tartottak, aki felolvasta nekik a leveleket és megírta helyettök, amit meg köllött írni, ők pedig csak a pecsétjüket ütötték rá. Egészen másféle dolgokban kellett a két testvérnek jeleskedni.

Még nagyon messze fönn lógott a lábuk a kengyeltől, de már lóra pattantak és

mikor már jól megültek a nyeregben, kisebb, tompa végű lándzsát kaptak a kezökbe, hogy megtanulják, miképen köll vele bánni. A nyíl-lövésben, kard-vivásban, dárda-vetésben naponként kaptak oktatást még pedig atyjok szeme alatt a várnagytól, aki a legjelesebb vitézek egyike volt. A tanulásnál csak fa-karddal viaskodtak, de ha jól végezték a dolgukat, megengedte az atyjok, hogy a nagy fegyver-teremben leakasszanak a falról egy-egy nehéz ősi kardot és emelni próbálgassák. Eleinte bizony két kézzel is alig birták az ilyen kardot s neki pírulva erőlködtek, hogy melyikök bírja jobban. S ha egyikök valamiben jeleskedett, a másik nem nyugodott addig, amíg szintén utól nem érte.

Megtanulták azután azt is, hogy ne ijedjenek meg semmitől. Sötét éjjel kellett messziről haza vergődniök a rengeteg erdőből, föl kellett kapaszkodniök meredek sziklákra, vadászaton pedig szembe nézni farkassal, medvével. Persze ilyenkor mindig volt közelökben néhány derék vitéz. Ilyenkor meggyőződtek, hogy a bátor, erős férfiu, jó fegyverrel a kezében, legyőzheti a legveszedelmesebb fene-vadat is.

Még csak siheder fiuk voltak, midőn első vadász-kalandjukat megérték. Kívül jártak a rengeteg erdőben és kísérajök, a más-különben igen gondos várnagy, messze elmaradt tőlük. Szűk szakadéokban lépegettek előre, s egyszerre csak egy hatalmas farkast pillantottak meg, mely szembe jött velök.

Megálltak, a farkas is megállt és igazi farkas-szemmet nézett velök. Egy két pillanat mulva Gyula megszólalt:

— Mit gondolsz, vissza forduljunk?

— Hm! Talán inkább megfuvom a kürtöt; a várnagy nem lehet messze, meghallja, felelt Levente.

— Bizonyosan! De aztán el is mondja atyánknak, hogy ketten együtt megijedtünk egy szál farkastól. Van jó vadászkésem, inkább megvárom az ordas támadását, szolt Gyula elszántan.

— No, én meg nem is várom be, mondja a heves Levente. Ha szembe kerültünk, végezzünk egymással!

Kirántotta hosszú, éles vadász-kését és neki rohant a farkasnak, Gyula pedig nyomon követte. A farkas dühösen morogva vicsoritotta rájuk a fogait és egy pillanatra mint ha szembe akart volna velök szállani; de a fiuk elszánt rohanása és a vadászkések villogása megfélemlítette. Hirtelen megfordult és elfutott.

— Ejnye, elmenekül a bestia! sajnálkozott Levente.

Nem menekült el. Főn a szakadék partján elő tünt a várnagy s jól célzott nyilával leterítette a farkast. Aztán örvendezve szolt le:

— Derekasán viselkedtek az urfiak!

Nagy volt otthon atyjoknak az öröme, mikor a várnagy elbeszélte a két fiu bátor magaviseletét. Egy-egy igazi, ősi kardot kapott mindegyikök jutalomul.

Igy növekedtek a testvérek s lassanként deli ifjakká serdültek, akik már meg tudták érteni, hogy a fegyver-forgatás nem csak játék és multság. S ekkor atyjok egy napon diszes vértessel, pajzssal, paripával ajándékozta meg őket és ünnepiesen így szolt hozzájuk:

— Legyetek vitézek, fiaim és legyetek mindenek fölött igaz nemes lovagok! Tudjátok-e, mit jelent ez?

A két ifjú kétkedőleg nézett az ősapára, ki így folytatta:

— Nagy ereje a szántóvető pórnak is lehet és fegyverrel bánni jól tud a zsoldos katona is, aki annak szolgál, aki megfizeti. Erő és ügyesség tehát még nem elég. Igaz nemes lovag az, aki soha sem nyul silány okból fegyverhez, hanem mindig csak igaz, nemes ügyért harczol. Fogadjátok meg, hogy ilyen lovagok lesztok!

Megfogadta a két ifju és akkoriban el is volt tökéelve, hogy szentül megtartják a fogadást. Sőt szinte fölöslegesnek is vélték, hogy atyjok ilyen fogadalmat kívánt tőlök. Hiszen az természetes, hogy ők, a büszke nemes ifjak, csak igaz nemes lovagok lehetnek.

Még egy-két év mult s Gyula és Levente már délczeg fiatal emberek voltak, midőn atyjok egy napon így szolt hozzájuk:

— Felsőges urunk, a dicső Lajos király, megemlékezett rólam öreg hivéről. Izeneget küldött, hogy hallotta, milyen derék két fiam van s azt szeretné, ha a király szeme előtt az ő nemes lovagjai sorában vitézkednétek. Nagy dicsőség és kitüntetés ez, fiaim.

Az ifjak szeme fölragyogott. A dicső Lajos király közelében lenni, az ő diadalmas harcaiban vitézkedni: ez volt az, amiről már rég álmodoztak.

— Megyünk atyám, örömetest megyünk! kiálták mind a ketten.

— Csak lassan, fiaim! Mind a ketten nem mehettek. Öreg vagyok és törődött; egyötöknek itt köll mellettem maradnia. Melyötök menjen, melyötök maradjon: nem tudom eldönteni. Rátok bízom. Egyeztetek meg testvéri szeretetben és holnap

reggel jelentsétek nekem, miben egyeztek meg.

Nem sejté a jó apa, milyen veszedelmes föladatot rótt fiaira. Hiába intette őket a testvéri szeretetre; nem arra gondoltak ők most, csak arra, hogy mindegyikük el

szeretett volna menni Lajos király udvarába.

— Én vagyok az öregebbik, engem illet az elsőség, szólt Gyula. Én megyek.

— Éppen mert öregebb vagy, itthon kell maradnod, hogy atyánk helyett a várat



... TELJES ERŐVEL NEKI RONTOTT. (Lásd a 301. lapon.)

és a jószágokat kormányozd, veté ellene tüzesen Levente.

Egyik sem tágitott s minél tovább vitáztak, annál inkább neki hevültek; egyiknek sem jutott eszébe, hogy nemes önzetlenséggel lemondjon testvére javára; sőt Levente végül fölkiáltott:

— Ez a sok szó mind hiába való, így el nem döntjük holnap reggelig. Döntsük el vitézi módon: üljünk lóra s aki lándsával kiveti a másikat a nyeregből, az megy.

— Jól van, legyen úgy! felelé Gyula.

Nem halálos viadalra gondoltak, hanem csak olyan mérkőzésre, minő a lovagi torna-

játékoknál volt szokásos. Felöltötték a vért-
jüket, kilovagoltak az erdő szélére és ott
neki iramodtak egymásnak. Gyulának lova
az utolsó pillanatban makranczoskodni kez-
dett és Gyula fölkiáltott, hogy ő még nincs
kész a mérkőzésre; de Levente ekkor
már erővel neki rontott (Lásd a képet a 300.

lapon.) és kivetette a nyeregből, úgy hogy
Gyula nagyot zuhanva terült el a földön.

Nem esett semmi komoly baja s rögtön
talpra ugrott, aztán haragtól villogó szem-
mel kiáltá:

— Nem győztél becsületes uton... lát-
tad, hogy a lovam ágaskodott.



FÖLNYITOTTA SISAKJÁNAK A ROSTÉLYÁT. Lásd a 302. lapon.)

— Mi gondom rá? felelt Levente. Fog-
tad volna idején szorosra a kantárját. Ta-
lán bizony most már, hogy vesztés vagy,
nem akarsz állni a szavadnak?

Gyulának az arcát előntötte a vér. Mind
hiába elvesztette a játékot és ha tovább
vitáz, még csuffá lesz, mint aki az adott

szó alól ki akar bujni. Kurtán, komoran
felelt:

— Jól van. Te még, én maradok.

Atyjoknak nem mondták meg, milyen
módon döntötték el a kérdést. Olyan vala-
mit éreztek, mint ha jobb volna ezt titkolni.
Pedig amit titkolni kell, az ritkán jó do-

log. Nem igazi halálos viadalt vívtak ugyan, de mégis komoly czélja volt a mérkőzésnek. És az érzelem, mely vezérelte őket, megfelelt-e fogadalmuknak? Nem szerettek rá gondolni, mert önzés, szeretetlenség volt az az érzelem. Szégyelték. Már pedig azt nagyon jól tudták, hogy aki igaz nemes lovag, annak nem szabad olyat tennie, amiért szégyenkezni kénytelen.

Elment a győztes Levente. Nem is látta többé atyját, aki nem sokára meghalt. Messze idegen földön érte ez a hír Leventét: Olaszországban, ahol Lajos király diadalmas háborút viselt. Sokáig tartott a háboru s még azután is esztendőig maradt ott Levente egy nagyobb magyar csapattal Nápolyban. Bátorságával, vitézségével nagyon kitűnt és előkelő vezéri állásra jutott; de el is bizakodott szerencséjében, kevély és indulatos lett s mindenki rettegett a kemény, erőszakos lovagtól.

Az otthon maradt Gyula, más módon ugyan, de éppen olyan rettegett emberré vált. Abányszor hirt hallott a Levente harci dicsőségéről, elfogta a harag és keserűség. Ugy érezte, mint ha a testvére meglapta volna. Atyja halála után ő lett a vár ura és a nagy uradalomnak tulajdonosa, de a szolgálái, jobbágyai ugyancsak keservesen megéreztek a gazda-cserét, mert fiatal urok mindig kedvetlenül, mogorván járt-kelt; csekély ok miatt, de ok nélkül is keményen büntetett mindenkit, aki éppen elébe került s rövid idő múlva olyan gonosz hire terjedt, hogy minden szomszédja megszire elkerülte. Ezt pedig ő nem csak, hogy nem bánta, hanem inkább még úgy akarta is és szigorú parancsot adott ki, hogy csatlósai senki idegent ne tőrjenek meg a várnak még a környékén sem.

Egy napon ijedt képpel jelentette Gyulának egy csatlós, hogy pánczélos vitéz közeledik és az intésre nem csak nem hallgat, nem csak vissza nem akar fordulni, hanem még meg is fenyegette őt, a csatlóst.

— Vértemet, kardomat! kiáltá Gyula bőszen. Életével lakoljon a vakmerő tola-kodó!

Lóra pattant és az idegen elé vágatott, ki már a vár közelébe ért. Nem is kérdezett semmit, hanem dühösen rákiáltott:

— Védd magadat, vakmerő!

Az idegen vitéz egy pillanatra meghök-kent; de nem volt ideje a fontolgatásra, mert már lecsapott reá a Gyula hatalmas kardja. Vissza vágott tehát és rettenetes viadal következett. Egyiknek is, másiknak is több helyen bezuzódott már a vértje és folyt a vére; a roppant csapásoktól kábultan szédültek le lovukról, de csakhamar gyalog folytatták a viadalt, mignem végre mind a ketten lerogytak a földre.

Az idegen vitéz fájdalmasan hörgött zárt sisakja alatt. Gyulának még volt annyi ereje, hogy a saját sisakja rostélyát föl-tolja, aztán kínos erőlködéssel térden oda csusszék ellenfeléhez, hogy lássa, kicsoda ez voltaképen? Fölnyitotta ellenfele sisakjának is a rostélyát (Lásd a képet a 301. lapon.) de ekkor borzadva kiáltott fel:

— Irgalmas Eg! Levente! Egymást öldöstük testvérek!

Ájultan hanyatlott melléje.

Emberek siettek elő a várból, bevitték a sebesülteket. Élet-halál közt lebegtek sokáig, de nem haltak meg. Pedig talán inkább ezt választották volna. Mert béna nyomorék maradt mind a kettő, soha többé kardot nem foghatott a kezébe.

Mikor először keltek föl beteg-ágyokról, sápadtan, könyezve borultak egymásnak a nyakába.

— Ó Gyula, mit tettünk? Egymást rontottuk meg!

— Igen, mert megszegtük a fogadalmat, melyet atyánknak tettünk. Régebben csuf önzés, most haragos indulat vezérelt, nem pedig igazi nemes érzelem. Ó, de nagyon meglakoltunk!

Szomoru elvonultságban éldegélt aztán együtt a két testvér és jótékonyssággal igyekezett jóvá tenni a multakat.

VAD LACZI RAJZAIBÓL.

III. Hurczolkodás.

(Képpel a 297. lapon.)

NAGY dolog a hurczolkodás. Már a példaszó is azt tartja, hogy: »két hurczolkodás — egy leégés.« Nagy volt tehát minapában Lacziéknál is a felfordulás, mikor új lakásba költöztek.

Ilyen nagy eseményt Laczi barátunk nem hagyhatott megörökítés nélkül és jeles czeruzája, senki sem fogja eltagadni, remekül tünteti föl a zürzavart, mely a hurczolkodással jár. Csak rá kell nézni a mamára, mindjárt tudja akárki is, hogy sok a boszuság. Épp most pöröl a fuvarossal, ami nem csoda, mikor ott hátul, ni, az emberei nem hogy dologhoz látnának, hanem vigan iszogatnak. Hát a nagy-apa baját ki ne találná ki rögtön a jeles ábrázolásból? Minden ajtó nyitva, befűtve nincs, a jó öreg tehát fázik, de még csak nem is tud hova leülni, mert a butorok nagy része már künn van a kocsin, hát egy ládára ülve elégedetlenkedik. A drága, féltett óra ott van előtte a földön a széntartó és a szemetes lapát társaságában, . . . bizony senki, semmi nincs most itt a maga helyén.

Hát azt látjátok-e, hogy az Erzsike cizcizája még ilyen nehéz napon is rosszban

töri a fejét. Mivel a mama azt mondta, hogy a macska nem szeret a megszokott házból elköltözködni, hát Erzsike kosárba dugta, oda is kötözte, csak a fejét hagyta kívül. És a hamis csont milyen sováran néz a kanári felé, mely a kalitkával szintén a földre került! Ha nem mondom is, a művészi rajz hangosan kifejezi a torkos cizca gondolatát.

Az ablakon át a lovakra látni. Veszi-tek-e észre, hogy a szegény párák mily elégedetlenül néznek befelé? A társzekér már magasra van rakva s még folyvást többet raknak rá. Hát hogy ne elégedetlenkednének szegény párái?

Az ifju művész ezt s még sok egyebet oly hiven tüntet fel, hogy rajza méltán sorakozik eddig napvilágot látott többi remekeihez.

ARANY KALÁSZOK.

Aki kemény harcztot vivott és legyőzte ellenfelét, annak megismerhetjük nem csak az eszét és erejét, hanem, bár ha talán nem akarná, a szívét is. Az igazán nemes szívű ember beéri azzal, hogy győzelmet aratott. Nem érez kár-örömet, nem vigad ellenfele bukásán és nem törekszik arra, hogy még továbbra is meggyalázza. Aki másképp cselekszik, magára vall, hogy szívében nem él igazi nemes érzelem. Igyekezzünk, hogy sohase mondhassák ránk e csuf szót: »Nem-telen ellenfél«!

*

»A sietséggel nyert jószág megkevesedik« — mondja az Irás. Bölcse értelme van e mondásnak, de sokan nem akarják elhinni. Vágyakoznak arra, hogy fáradság nélkül, gyorsan gazdagodjanak meg; pedig ha kívánságuk véletlenül beteljesedik, legtöbbször szomoru a vége: a könnyen nyert kincset nem tudják megbecsülni, hamar elveszítetik s aztán keserű bánkódás következik. Míg aki lassu, kitartó munkával szerezte kincseit, az gondosan meg is becsüli és boldogan élvezi.

Találós kérdések.

Melyik rang van még a királynál is magasabban?

*

Melyik rag nem tud soha békeességben maradni?

*

Melyik sár nem piszkolja be a ruhát?

*

És melyik sár csap nagy lármát?

*

Melyik öltözék-darabból válik sütemény, ha egy ó betűjét ő-re változtatod?

A megfejtők név-sorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Az ifju Anakharzis utazása Görögországban.”

Írta **Barthélemy**, a magyar ifjúság számára szerkeszté **Hanthó Lajos**; képekkel, díszes kötésben.

MEGFEJTÉSEK ES MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LIII. köt. 17-dik számában közölt képrejtvény megfejtése:

Végén csattan az ostor.

Helyesen fejtették meg: Molnár Ferencz, Gyermek Kálmán, Traxler Sándor, Herzfeld Ella és Paula, Kizlingstein testvérek, Preisach Frida, Pick Egon, Masjon Márta és Vilike, Biehn Matild, Przybilla Jenő, Zádor György, ifj. Bécsy Lajoska, Sztankoványzky Tibor, Mérey Ágosta, Erdős József és Ödön, Szalontay Barna, Jalsoviczky Irénke, Armuth Erzsike, Baudiss Guszti, Fleischmann testvérek, Negro Gizi és Ágnes, ifj. Körösi Károly, Weiser Ella, Kerpely Jenő, Mayer Géza, ifj. Bolyó Károly, Oppenheim Irén, Ebeczky Gabriella, Korbuly József, Kossaczky Gyula, Szerdahelyi Iluska, Breszlauer Blanka, Dobay Andor, Kiss Erzsé, Antalka, ifj. Némethy Károly, Bohrandt Lajos, Kláber Alfréd, Hollaky Ferencz, Jelinek Lajos, Grynaeus Ida és Anna, gróf Degenfeld Anna, Herczeg Ilonka és Albert, Schwarz József és Béla, Brestyánszky Irma és Lajos, Keresztély Ernő, Draskóczy Lajos, Fuchs Janka, Krajcsovicz Paula, Ottó és Sándor, Benedek Dávid, Kácsér Ella, Zeisler Rózsa, Csikós Antika, Steiner Olga, Lóó, Dezső és Misi, Astleithner Teréz és Arthur, Esterházy Erzsébetke, Marczali Bözse és Pali, Kövér Meczike, Nékám István, Kövesi Jenő, Graeff Paula és Márta, Rojkovicz Mariska, Krammer Margit, Ghillány Sándor, Kazy

Livia, Hajdu Margitka, Khuen-Héderváry Károly, Vajda Marietta és Feri, Csetényi Erzsike és Andorka, Turcsányi Imre, Kovalóczy Rudi, Hutter Lajos, Bogay Ernő, Jurenák Ferencz, Szilágyi Erzsike, Busay Irénke és Gizike, Stein Elvira és Oszkár, Bajay János, Sztrakoniczky Károly (részben), Badics Gizi, Farnos Eszti, Bódy Ödön, Popper Olga, Veress Bözsike, ifj. Muraközy Károly, Goldmann Pál, Balogh Andor, Reich Alfréd, Veress Gizike, Glaubauf Aladár, Gothárd Sándor, Záborszky Mariska és Dezső, Kálmán Mariska, Gál Pista, Kubinyi Erzsike és Lilike, Groedel Lajos, Számek Margit és Zoltán, Piller Géza, Heszke Irmus, Boros Emmike, Koronhály Zoltán, Materny Aranka és Irénke, Spitzer Jolán és Fánika, Schöber Kornél, Csáky Ilona, Starzsinszky Ferencz, Lányi Viola és Melinda, Löwensohn Imre, Heller László és Béla, Sier Friczike, Berényi Irmuska, Kocsiss Zoltán, Szent-Ivány Lora, Ki (talán Kis) Károly (A te irásod? F. b.), Luczenbacher Ada.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertes lett ifj. **Muraközy Károly**, **Buda-pestben**, kinek a jutalomkönyvet (*»Derék Ferkó«*, írta **Marryat**, átdolgozta **Donászy Ferencz**, hat színes képpel, díszes kötésben) a kiadó hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LIII. köt. 16-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: **Sztrakoniczky Károly**, **Hollaky Ferencz**, **Veress Bözsike**.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Csernus Gizi. Fekete tulipán sohasem létezett, de igenis: akartak természeteni, még pedig Német-Alföldön, nevezetesen Harlem városában és környező kerteiben. Nagy lázzal folytak a kísérletek s egy-egy virág-hagymáért nehéz ezreket kértek s meg is kapták. Tehát a kék rózsza, a fekete tulipán is csak mese. — **Nékám István**. Erős fészülés után besoroztam. — **Reich Alfréd**. A leveled nyomtatott sorait olvasván, Ungvárról is azt hihetné az ember, hogy valahol Vesztfáliában van. — **Mayer Géza**. Szívesen látlak. A »Kis Lap« szerkesztői műhelyében minden szerdán s csütörtökön este ott lesz. — **Goldmann Pál**. Dejszen, ilyen kényelmesen nem szerkesztünk rejtvényt, mint te, Pali öcsém! Annak helyes formát kell adni. Mi az a helyes forma? Erre a »Kis Lap«-ban foglalt számtalan példa megtanít. — **Balogh Andor**. Jó is volna, ha hiba nem volna benne, még pedig öreg hiba. A sz csak egy bötü; s így mind az a változat, amit a két-egy sz-nek szétválasztásából alkottál, nem számít. De így magában is elég szapora a szó s rejtvényül közelebb ki is tűzöm. — *Több levélről a jövő számban.*